

Täysistunto

Tiistai 7.12.2021 klo 14.00—20.56

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 a ja 18 b §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 211/2021 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 32/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 32/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu, edustaja Viitanen.

Keskustelu

19.39 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Tässä lyhyesti valiokunnan mietinnöstä asian suhteen.

Kyseessä on korkovähennysrajoitukseen tehtävä tiukennus. Taustalla kaiken kaikkiaan tässäkin lainsäädännössä on muun muassa tuolta Euroopan unionista tuleva veronkiertodirektiivi, jolla estetään veronkiertoa, sekä kauan sitten käynnistetty OECD:n BEPS-hanke, jolla niin ikään torjutaan verovälttelymahdollisuuksia.

Tässä on kyse tasevertailuun perustuvan poikkeuksen soveltamisedellytysten tiukentamisesta. Tätä poikkeuksen hyödyntämistä rajoitettaisiin, jos 10 prosenttia omistava taho on rahoittanut konsernia, ja tasevertailun perusteena olevan tilinpäätöksen tulisi olla tilintarkastettu.

Toinen asia, mikä on merkittävä ja mistä moni voi olla kiinnostunut, on se, että tässä laajennetaan pitkän aikavälin julkisia infrahankkeita koskevien säännösten soveltamisalaa. Tämän korkovähennysoikeuden rajoitusta ei sovellettaisi julkisiin yhteisöihin, jotka vastaavat julkisen infran toteuttamisesta tai ylläpidosta. Näitä ovat julkisessa omistuksessa olevaa kiinteistöä, väylää tai muuta infrastruktuuria hallinnoiva yhteisö sekä kunta- ja hyvinvointiyhtymä.

Kaiken kaikkiaan asiantuntijakuulemisessa tästä jonkin verran tuli tällaisia erisuuntaisia näkemyksiä. Tässä on niin sanottu tämmöinen 10 prosentin raja tälle määräävälle omistukselle, ja toiset pitivät sitä arvattavasti liian matalana ja toiset liian korkeana, jotta se ehkäisisi riittävästi aggressiivista verosuunnittelua. Valiokunta kuitenkin päätyi puoltamaan tätä mainittua 10 prosentin rajaa.

Tilintarkastusvaatimus — jotkut pitivät sitä kohtuuttomana, mutta tässä toteamme, että ei se ole mielestämme kohtuuton, ottaen huomioon tilintarkastukseen liittyvät lain vaatimukset sekä säännöksen rajallisen soveltamisalan.

Näistä julkisista infrahankkeista sen verran, että valiokunta pitää niitä merkitykseltään hyvin tarpeellisena monille kunnille ja kuntayhtymille. Viittaamme myös asiantuntijakuu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2021 vp

lemisessakin esille tulleeeseen eduskunnan lausumaan, jossa olemme erikseen aiemmin pohtineet tätä Mankala-yhtiöiden tilannetta ja sitä, että pitäisi nopeasti saada selvitettyä, miten ydinvoimayhtiöitä voidaan rajata tämän rajoituksen ulkopuolelle. Tästä on menossa selvitykset komission kanssa.

Puhemies! Voinko jatkaa loppuun — minulla on tässä noin puolen minuutin asia, vai tulenko sinne?

Puhemies Anu Vehviläinen: Te voitte tulla tänne puhujapönttöön. [Pia Viitanen: Selvä!] Silloin minä en tuijota tuota kelloa. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Kuvittelin jo, puhemies, että kerkiäisin, mutta näinpä kävi. — Eli meillä on sekä hallitusohjelmakirjaus että sitten valiokunnan kannanotto tästä, että tätä selvitystä komission kanssa tulee näiden yhtiöiden osalta jatkaa.

Sitten loppuun tämä tärkeä asia, minkä haluan mainita: Tämä kyseinen lainsäädäntö ei vielä riitä kaikkeen verovälttelyn ehkäisyyn. Asiantuntijakuulemisessa moni taho korosti, että tarvitaan vielä jatkotoimia, ja tämän on myös hallitus huomannut keskuudessaan, eli hallituksen esityksessä jo lukee, että parhaillaan selvitetään sitten, onko tämä riittävä sen suhteen, että tämä voisi ehkäistä tietynlaista aggressiivista verosuunnittelua, ja siellä on käynnissä jo selvitys, miten sitten jatkossa tähän tullaan palaamaan hallituksen parissa ensi vuoden alussa. Me pidämme sitä hyvin tärkeänä — ja itse pidän sitä ihan ehdottoman tärkeänä — että jatkoa on seurattava, jotta voimme puuttua juuri niihin tilanteisiin, mitkä meillä ovat ongelma ja mahdollistavat sitten tällaisten monikansallisten yritysten aggressiivisenkin verosuunnittelun. Tältä osin olemme kirjanneet nämä havainnot mietintöön.

Mietintö on yksimielinen, ja mielestäni mennään positiiviseen suuntaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

19.44 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämmöisenä yksittäisenä lainsäädäntöhankkeena tämä on pieni, mutta periaatteeltaan tämä on poikkeuksellisen suuri. Tässä talossa on käyty paljon keskustelua verotuksesta, verotuksen eri muodoista, ja useasti on toistettu sitä, että työn verottaminen on meille liian kallista. Aivan totta, niin se onkin, ja tätä on muun muassa kokoomus monta kertaa esittänyt, mutta he eivät koskaan ota sitä toista kulmaa auki eli sitä, millä me ylläpidämme tätä hyvinvointiyhteiskuntaa, kun me olemme sanoneet, että kyllä, työn verottamista voidaan helpottaa mutta silloin se edellyttää nimenomaan veropohjan laajentamista. Tässä nyt on yksi esimerkki siitä, miten veropohjaa pitää laajentaa. Tässä puututaan nimenomaan siihen keinotteluluontoiseen pääomien siirtelyyn, mitä kansainvälisessä järjestelmässä käytetään. Hyvin tyypiesimerkkinä on siirtohinnoittelu, joka synnyttää pääomavuotoa niistä maista, joissa tuotantoa suoritetaan, niihin maihin, joissa veroasteet ovat alempia. Tämä on sitä niin sanottua aggressiivista verosuunnittelua.

Tämä korkovähennysoikeuden rajoituksen muuttaminen on siis pienimuotoinen teko tässä, mutta sillä nimenomaan puututaan monikansallisiin yrityksiin, joilla on tuotantoa useissa maissa ja jotka pystyvät juuri käyttämään näitä vähennysoikeuksia hyväksensä — korkosuunnittelua, siirtohinnoittelu — ja sitä kautta eivät maksa sitä aitoa veroa, mikä heidän pitäisi maksaa kyseisiin maihin, missä tuotanto tapahtuu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2021 vp

Hienoa, että hallitus on tähän tarttunut. Edustaja Viitanen sen esitteli jo tuossa nimenomaan huolellisen valiokuntakäsittelyn jälkeen, ja tämä on periaatteellisena asiana tärkeä. Juuri tämä on sitä veropohjan laajentamista, mitä tässä suomalaisessa yhteiskunnassa tarvitaan, ja hienoa, että EU on tässä meidän tukena.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kalmari.

19.46 Anne Kalmari kesk: Arvoisa rouva puhemies! Olen mielissäni, että tällä hallitus-pohjalla pystytään tekemään tällaisia toimia, jotka laajentavat veropohjaa, antavat mahdollisuuksia kerätä veroja niiltä, joilla veronmaksukykyä nimenomaan on: monikansallisilta, suurilta yhtiöiltä. Jo viime viikolla täällä oli käsittelyssä siirtohinnoittelulainsäädäntö, jossa kyse on tosiaan siitä, että sillä tavalla, joka menee rajojen yli, olisi oikea hinta eikä sillä tavalla tehtäisi aggressiivista verovälttelyä.

Toinen hyvin yleinen tapa on se, että peritään korkoa, joka on suhteettoman suuri, niin että markkinoilta rahaa saisi paljon halvemmalla, ja sillä tavalla siirretään voittoja veroparatiisimaihin.

On tärkeää, että tämäntyyppistä työtä tehdään. Olen itse ollut harmaan talouden torjuntaryhmässä, ja nämä ovat juuri niitä asioita, mitkä siellä ovat esiin nousseet. Vaikka askeleet olisivat pieniäkin, niin aina kun ne ovat oikeansuuntaisia, mennään oikeaan suuntaan. Mitä enemmän tällaisia voidaan tehdä, sitä vähemmän meidän täytyy rokottaa sitten sitä pk-yritysväkeä, joka työpaikkoja tänne luo, tai niitä työntekijöitä, jotka ahkerilla käsillään töitä täällä yhteiskunnassa tekevät.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Viitanen.

19.47 Pia Viitanen sd: Puhemies! Haluan vielä kiittää... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Anu Vehviläinen: On niin, että mikrofoni ei vielä kiitä meitä.

No ehkä nyt sitten mikrofonin kanssa myös haluan kiittää. — Edelliset puhujat Kiljunen ja Kalmari ottivat esille tärkeää asiaa. Olen myös tyytyväinen siitä, että meillä on tehty nyt lukuisia erilaisia uudistuksia tähän kyseiseen teemaan liittyen, ja jatkoakin tulee tässä vielä seurata. Sen verran ehkä tästä, että tämän paketin vaikutuksen arvioidaan olevan valtiontaloudelle tässä vaiheessa noin 11 miljoonaa. Se ei ole kovin paljon, mutta kun mietitään, että täällä etsitään kipeästi sitä 11:tä miljoonaakin moneen asiaan, millä voimme sitten pitää yllä meidän hyvinvointiyhteiskuntamme palveluja, niin siksi on hyvin tärkeää, että näitä veropohjia pidetään tiiviinä, tilkitään erilaisia porsaanreikiä, jotta suomalaiset saisivat ne veroeurot tänne meille, mitkä meille oikeasti kuuluvat.

Ja varmasti on niin kuin olen tässä salissa usein sanonut, että kun puhutaan siitä, että talous on tiukilla, pitää sopeuttaa ja olemme kaikki samassa veneessä, niin silloin on kyllä reilua, oikeudenmukaista, että sinne veneeseen sitten myös saadaan lisää soutajia niistä, ketkä tällä hetkellä eivät ehkä saman verran souda kuin se pieni eläkkeensaaja tai palkan-saaja, ja siksi pidän myös periaatteellisena, aivan kuten edustaja Kiljunen, tämänkaltaista lainsäädäntöä. Ja todella toivon ja odotan, että sitten ensi vuoden alussa tulisi pian vielä se mainittu esitys, josta hallituskin tässä omassa esityksessään puhuu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

19.49 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Minäkin haluaisin vielä tästä todeta juuri sen saman asian, minkä edustaja Kalmari sanoi... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt on taas sama ongelma. Ei ole mikrofoni päällä.

...sama ongelma kuin Kalmarilla, ettei tule kirjattua ylös.

Arvoisa puhemies! Haluan minäkin tätä korostaa: vaikka 11 miljoonaa ikään kuin tuntuu pieneltä summalta, mihin edustaja Viitanen viittasi, niin tämä on periaatteessa iso asia, että me haemme aidosti niitä muotoja, joilla me saamme tämmöisen veronkiertojärjestelmän loppumaan kansainvälisesti. Ja sitä kautta tätä hyvinvointiyhteiskuntaa tuetaan, mikä auttaa meitä sitten madaltamaan veroja niissä lohkoissa, joissa selkeästi näemme, että verotus on haitallista, esimerkiksi työllistämiseen liittyen.

Ja aivan kuten edustaja Kalmari sanoi, hallituspohjilla on eroa — hallituspohjilla on eroa. Tämä hallituspohja kykenee tekemään tämän uudistuksen, eikä ainoastaan tätä: se on tehnyt monia muita vastaavia uudistuksia, joilla tätä veropohjaa on laajennettu. Ja kuten edustaja Kalmari sanoi, pienemmät yritykset, paikallisesti sitoutuneet yritykset, eivät kykene tällaisia veronkiertomenettelyjä edes tekemään, jolloin tämä saattaa myöskin yrityselämän tasavertaisen kohtelun piiriin, ja siinäkin suhteessa tällä on oma merkityksensä. Oletan myöskin, että myöskin kokoomus on tässä nyt takana, niin kuin onkin, koska tämä on yksimielinen esitys.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Viitanen.

19.50 Pia Viitanen sd: Puheenjohtaja! Todellakin se, mihin edustaja Kiljunen lopetti, on tärkeää todeta tässä vaiheessa: esitys on myös yksimielinen. Se on tietenkin hyvä, ja tässä on oppositiolle sanottava kiitos siitä, että pystyimme tässä tekemään yhteistyötä ja saimme sitten yksimielisen mietinnön aikaan.

Sen verran ehkä vielä näistä tuottoarvioista todettakoon, että netto on se 11 miljoonaa. Arvellaan, että tasevapautuksen kiristyksellä tulisi verotuloja lisää 18 miljoonaa ja sitten taas toisaalta infrapoiikkeuksella niitä menisi 7, joten netto on 11.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah.

19.51 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! En halua pitkittää, mutta kun edustaja Viitanen tuossa viittasi oppositioon, niin todellakin tätä tehtiin hyvässä yhteisymmärryksessä. Voi sanoa, että kansainvälisessä veronkierrossa juurikin siirtohinnoittelu ja korkovähennysoikeuden väärinkäytökset ovat ne tavat, millä yhtiössä, konserniyhtiössä, pumpataan rahat verottajan ulottumattomiin.

Mielestäni on erittäin tärkeää, että sellaisia porsaanreikiä, mitä verotusjärjestelmässä on, huolellisesti tilkitään. Ajattelen näin, että se on totta kai yhteiskunnan veropohjan kannalta tärkeää — meillä ei ole varaa menettää niitä verotuloja, jotka tänne kuuluvat — mutta sitten myöskin rehellisten yrittäjien näkökulmasta, niiden, jotka maksavat veronsa. Onhan aivan kohtuutonta, että he joutuvat sellaiseen kilpailutilanteeseen, missä osa sitten osaa tai

Pöytäkirjan asiakohta PTK 146/2021 vp

tavasti suunnitella ja kiertää näitten porsaanreikien kautta säädöksiä ja sitä kautta mahdollistaa sen, että he pystyvät tekemään esimerkiksi halvempia urakkatarjouksia ja vastaavia. Siinä mielessä näen tosi tärkeänä, että tällaisia veronkiertoa mahdollistavia pykälä lähdetään tilkitsemään.

Tämä kansainvälinen verovälttely on valitettavasti iso ongelma edelleenkin, vaikka tehdään yhteistyötä globaalilla tasolla, ja se tosiaan syö hyvinvointiyhteiskuntien veropohjaa ja mahdollisuuksia järjestää hyvinvointipalveluita.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

19.53 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! En halua jatkaa tätä keskustelua muuta kuin tällä vertauksella, että me näemme, että tämä 11 miljoonaakin on melkoinen summa. Meillä on vaikeutena tässä eduskuntakeskustelussa jatkuvasti se — tänään viittasin siihen toisessa yhteydessä, puhuttiin näistä hävittäjähankkeista — että me emme oikein erota miljoonia ja miljardeja, ne menevät aivan sekaisin. Ehkä olisi helppo ottaa mallia jostain muusta mittayksiköstä kuin näistä rahayksiköistä, jotta me ymmärtäisimme, mistä on kysymys, mitä 11 miljoonaa on. Jos 1 millimetri olisi 1 euro tai 1 euro olisi 1 millimetri, niin tämä 11 miljoonaa olisi 10 kilometriä. Kyllä me näemme, että se on aika iso pätkä, mitä millistä tulee, kun sen 1 euron kääntää näin, että 11 miljoonaa on 10 kilometriä. Tämä kuvaa sen, että tämä ei ole ihan pikkurahasumma, tämäkään.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah.

19.54 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Sen verran on pakko vastata tähän, että 11 miljoonaa ei tosiaanakaan kovin suuri rahasumma ole: esimerkiksi vaikka kotikuntani koulutoimi on noin 15 miljoonaa vuodessa, niin että siinä mielessä puhutaan pienistä rahoista. Mutta minusta tämä periaate, missä tässä nyt ollaan, on se, mikä on oleellinen. Jos meillä on olemassa jotain sellaista meidän lainsäädännössämme, joka mahdollistaa verovälttelyn, niin kyllähän sellaiset reiät kannattaa tukkia ja pistää umpeen. Siinä mielessä, vaikka totta kai puhutaan mittaluokiltaan hyvin erilaisista asioista, tämä joka tapauksessa kannattaa. Tämä lisäyksenä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 211/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.